

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht: 09.04.2026, Narva
Koostaja ametinimetuse ja nimi: abiprokurör Riina Bogens
Ametiasutuse nimi: Majandus- ja Korruptsioonikuritegude
Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number: 25930000193
Kuriteo kvalifikatsioon: KarS § 93¹ lg 1 - § 25 lg 2
Kahtlustatava nimi (isikukood): XXX (ik XXX)
Kontaktandmed: tel XXX, e-post: XXX

Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja nr 25930000193, milles oli 12.02.2026 XXX esitatud kahtlustus KarS § 93¹ lg 1 - § 25 lg 2 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, s.o rahvusvahelise sanktsiooni, s.o rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis sätestatud keelu rikkumise katses, mis seisnes alljärgnevas käitumises:

XXX olles isikuks, kes on varasemalt, s.o 15.10.2023, toime pannud rahvusvahelist ja Vabariigi Valitsuse sanktsiooni rakendavas õigusaktis sätestatud keelu rikkumise, mille eest hiljem, s.o 25.08.2025, oli väärteo korras karistatud Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse (edaspidi RSanS) § 361 lg 1 –KarS § 25 lg 2 järgi, taaskord teadvalt rikkus rahvusvahelist sanktsiooni rakendavates õigusaktides sätestatud keeldu.

Nimelt:

- XXX saabus **21.04.2024** kell 01:30 Narva, Peterburi mnt 1 asuvasse Ida tollipunkti Narva maantee piiripunkti Eesti Vabariigist Venemaa Föderatsiooni väljuvale suunale. Tollikontrolli käigus isikul oli avastatud: toruliitmikud - 15 tk (kaubakood 7307), poldid - 1,6 kg (kaubakood 7616 10). Kaubad kuuluvad Nõukogu määruse (EL) nr 833/2014, 31. juuli 2014, artikli 3k lisasse XXIII, mille järgi on keelatud otse või kaudselt müüa, tarnida, üle anda või eksportida Venemaa füüsilistele või juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele või Venemaal kasutamiseks liidust või väljastpoolt liitu pärit, XXIII lisas loetletud kaupu, mis võivad aidata suurendada eelkõige Venemaa tööstussuutlikkust. Vastavalt Nõukogu 23.02.2024 määrusele (EL) 2024/745, millega muudeti Nõukogu määrust (EL) nr 833/2014 kuulusid poldid (kaubakood 7616 10) artikli 3k lisasse XXIII ning nende väljavedu Venemaa Föderatsiooni oli keelatud.
- XXX saabus **04.07.2024** kell 12:40 Narva, Peterburi mnt 1 asuvasse Ida tollipunkti Narva maantee piiripunkti Eesti Vabariigist Venemaa Föderatsiooni väljuvale suunale. Tolliseaduse (TS) §-de 64 ja 65 alusel teostati XXX pagasi läbivaatus, mille käigus avastati isiku kotist nutikõlar BOSE PORTABLE HOME SPEAKER (kaubakood 8517 62 00). Nutikõlar kuulub Nõukogu määruse (EL) nr 833/2014, 31. juuli 2014, artikli 3k lisasse XXIII, mille järgi on keelatud otse või kaudselt müüa, tarnida, üle anda või eksportida Venemaa füüsilistele või juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele või Venemaal kasutamiseks liidust või väljastpoolt liitu pärit, XXIII lisas loetletud kaupu, mis võivad aidata suurendada eelkõige Venemaa tööstussuutlikkust.
- XXX saabus **07.08.2024** kell 18:50 Luhamaa Piiripunkti (Luhamaa piiripunkt, Lüta küla,

Setomaa vald, Võru maakond) Eesti Vabariigist Venemaa Föderatsiooni väljuvale suunale. XXX enne tollikontrolli algust ei soovinud midagi deklareerida. Tollikontrolli käigus XXX avastatud juhtmevaba vokaalimikrofoni komplekt (SHURE BLX24/PG58), kaubakood 8518. Vokaalimikrofoni komplekt kuulub Nõukogu määruse (EL) nr 833/2014, 31. juuli 2014, artikli 3k lisasse XXIII, mille järgi on keelatud otse või kaudselt müüa, tarnida, üle anda või eksportida Venemaa füüsilistele või juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele või Venemaal kasutamiseks liidust või väljastpoolt liitu pärit, XXIII lisas loetletud kaupu, mis võivad aidata suurendada eelkõige Venemaa tööstussuutlikkust.

Seega XXX 21.04.2024, 04.07.2024 ja 07.08.2024 teadvalt rikkus määruses nr 833/2014 sätestatud keeldu ning kuna XXX kaasas olnud kauba eksport oli tolliametnike poolt tõkestatud, siis jäi XXX tegevus rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis sätestatud keelu rikkumises katsestaadiumisse.

RSanS § 3 lg 1 kohaselt on rahvusvaheline sanktsioon on välispoliitika meede, mille eesmärk on toetada rahu säilitamist või taastamist, rahvusvahelist julgeolekut, demokraatiat ja õigusriigi põhimõtet, inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse järgimist või muude Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja või Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärkide saavutamist.

RSanS § 3 lg 2 kohaselt kehtestatakse rahvusvaheline sanktsioon isiku suhtes ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni, Euroopa Liidu Nõukogu otsuse või muu Eestile kohustusi paneva õigusaktiga.

RSanS § 3 lg 3 alusel võib rahvusvahelise sanktsiooniga piirata rahvusvahelist kaubandust ja rahvusvahelisi tehinguid ning seada muid keelde või kohustusi.

RSanS § 6 kohaselt on rahvusvahelise sanktsiooni rikkumine rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis sätestatud kohustuse täitmata jätmine või keelu rikkumine.

Rahvusvahelist sanktsiooni rakendav õigusakt on RSanS § 9 lg 1 tähenduses Euroopa Liidu Nõukogu määrus või Eesti Vabariigi seadus, mille alusel kohaldatakse rahvusvahelist sanktsiooni kehtestavas õigusaktis ettenähtud kohustusi ja keelde. Seega on Euroopa Liidu Nõukogu määrus nr 833/2014 koos hiljem tehtud muudatustega on rahvusvaheline sanktsioon..

KarS § 93¹ lg 1 kohaselt karistatakse rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni kehtestavas õigusaktis sätestatud kohustuse täitmata jätmise või keelu rikkumise eest rahalise karistusega või kuni 5 aastase vangistusega.

Prokurör, olles tutvunud kriminaalasjas kogutud tõenditega, on seisukohal, et XXX esitatud kahtlustus on põhjendatud. Kriminaalasjas kogutud tõendid annavad aluse esitada isikule süüdistus KarS § 93¹ lg 1 - § 25 lg 2 (KarS redaktsioon kuni 27.04.2025.a, alates 28.04.2025.a kehtiva KarS redaktsiooni järgi § 93-1 lg 2 p 2) järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises.

Samas näeb KrMS § 202 lg 1 ette, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse otstarbekuse kaalutlustel lõpetaks. KrMS § 202 lg 7 sätestab, et kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib nimetatud paragrahvi lg-tes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada prokuratuur.

Eeltoodu tähendab, et seadusandja on jätnud võimaluse kohaldada õigusrikkuja osas teatud

juhtudel ka oportuuniteediprintsiipi. See võimaldab isiku suhtes kriminaalmenetluse lõpetamist eeldusel, et isiku huvid ja avalik huvi on omavahel tasakaalus ning kriminaalrepressiooni kohaldamine ei ole tingimata vajalik. Oportuuniteediprintsiip on viidud seadusesse sisse paljuski eesmärgiga hoida kokku alati piiratud menetluslikku ressursi, mille tingimustes ei suuda riik võrdset tähelepanu pöörata kõigile toimepandavatele õiguserikkumistele. Seetõttu tuleks menetlusökonoomika põhimõttest tulenevalt kasutada menetluslike ressursse võimalikult ratsionaalselt ja tagada seeläbi õigushüvede võimalikult ulatuslik kaitse. Menetlusökonoomia kui oportuuniteediprintsiibi üks aspekt viitab vajadusele viia kohtueelne kriminaalmenetlus läbi võimalikult lihtsalt. Pigem tuleb igal konkreetsel juhul kaaluda, kas arvestades teo toimepanija süü suurust ning eri- ja üldpreventiivseid kaalutlusi on võimalik loobuda kriminaalmenetluse jätkamisest.

KrMS § 202 lg-st 1 tulenevalt on oportuuniteediprintsiibi kohaldamise esimeseks eelduseks asjaolu, et kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu. KarS § 4 lg 3 kohaselt on teise astme kuritegu süütegu, mille eest on nimetatud seadustikus karistusena ette nähtud tähtajaline vangistus kuni viis aastat või rahaline karistus. Käesolevas kriminaalasjas on XXX etteheidetav tegu kvalifitseeritav KarS § 93¹ lg 1 - § 25 lg 2 järgi, mille eest on karistusena ette nähtud rahaline karistus või kuni viieaastane vangistus. Seega on tegu teise astme kuriteoga, mille toimepanemise eest ei ole nähtud ette vangistuse alammäära. Järelikult võib antud juhul kriminaalasjas menetluse lõpetada prokuratuur.

Kriminaalmenetluse lõpetamiseks KrMS § 202 alusel on vajalik tuvastada avaliku menetlushuvi puudumine. Praktikast lähtuvalt hinnatakse nimetatud kriteeriumi täidetust läbi eri- ja üldpreventiivsete kaalutluste.

Tegu, milles XXX kahtlustatakse, on seadusandja poolt kehtestatud sanktsioonimäärast lähtuvalt käsitletav teise astme kuriteona. Samuti tuleb ka arvestada, et teod jäid kõik katse staadiumisse. XXX ei ole kriminaalkorras karistatud, tal on 1 kehtiv väärteokaristus ning tema suhtes ei ole menetluses teisi kriminaalasju. Nimetatud asjaolud viitavad kahtlustatava eelnevale õiguskuulekale elule ja eeltoodu pinnalt järeldub, et kuritegude toimepanemine ei ole kujunenud tema elustiiliks ega sagedaseks käitumismustriks. Avalik huvi käesoleva kahtlustatava menetlemise osas puudub ka kaalutlusel, et tema suhtes ei ole oodatav avalikkuse eriline usaldus. Samuti ei esine eripreventiivseid kaalutlusi, mis tingiksid vajaduse isiku karistamise järele. Puudub alus arvata, et XXX jätkab kuritegude toimepanemist. Seda kinnitab ka asjaolu, et pärast 07.08.2024 episoodi ei ole XXX suhtes registreeritud uusi rikkumisi ega süüte toimepanemisi.

Samuti annavad prokuröri hinnangul kriminaalmenetlusele allutamise fakt, sellest tingitud vajadus osaleda kahtlustatavana menetlustoimingutel avalikkusele piisavalt mõjusa signaali, et sellistele rikkumistele järgneb riigi reaktsioon isikute põhivabadusi enim piiravate vahendite ehk kriminaalmenetluse näol. Seega on XXX puhul üld- ja eripreventsiooni eesmärkide saavutamine tagatud piisaval määral.

Samuti tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise eeldusena KrMS § 202 lg-st 1 tulenevalt tuvastada, et isiku süü ei ole suur. KrMS § 202 lg 1 raames mõeldakse isiku teosüüd karistusseadustiku mõttes, s.o vaadatakse üksnes konkreetset kuritegu, mitte isikut või tema varasemat käitumist ning erinevaid preventsiioone. Seega, süü suuruse hindamisel võetakse aluseks KarS-is toodud põhimõtted, eelkõige §-s 57 sätestatu. Arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja sätestatud karistusraame. Arvestades seadusandja seisukohta, et isikut on võimalik karistada rahalise karistusega viitab sellele, et seadusandja hinnangul ei ole sellise teo toimepanija

rikkunud kaalukat kaitset vajavaid ühiskondlikke norme ning tema süü sellist tegu toime pannes võrrelduna kuritegudega, mille eest on ette nähtud raskemad karistused, on väike. Kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku käitumist hinnates on alust asuda seisukohale, et KarS § 56 lg-s 1 sätestatud üld- ja eripreventiivseid eesmärgi on võimalik saavutada käesoleval juhul isikut kriminaalvastutusele võtmata.

XXX elukoht asub Venemaa Föderatsioonis, seega puuduvad Eesti Vabariigi Maksu- ja Tolliametil andmed kahtlustatava 2023. aasta aastasissetuleku kohta, kuid prokuröri hinnangul on võimalik XXX määrata rahaline kohustus summas 600 (kuussada) eurot, mis on tema suhtes piisavaks mõjutuseks. Kahtlustatav on sellise kohustusega nõustunud ja nõustub kohustuse täitama 1 kuu jooksul. KrMS § 202 alusel kriminaalmenetluse lõpetamine saab toimuda ainult kahtlustatava nõusolekul, mis tähendab ühtlasi, et isik loobub talle inkrimineeritud kuritegudes kohtulahendi taotlemisest, seega ka enda võimalikust õigeks mõistmisest. Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks.

XXX on selgitatud, et kriminaalasja toimik jääb Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuuri kuni kohustuse täitmiseni. Kui XXX ei täida tähtajaks talle pandud kohustust, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 7 alusel kriminaalmenetluse.

Juhindudes KrMS §-dest 202 lg 7 ja 206, abiprokurör määras

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25930000193 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: **XXX kohustub tasuma riigituludesse 600 eurot tähtajaks 09.05.2026.**
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ei kohaldatud.
4. Asitõendid või ära võetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: XXX juurest tollikontrollis leitud ja ära võetud esemed (Shure BLX288E/PG58 M17 (662-686 MHz) juhtmevaba mikrofoni komplekt, mis asub üleandmise-vastuvõtmise akti nr 26YA1177371-1/1 alusel Maksu- ja Tolliameti Lõuna talituses) tagastada KrMS § 126 lg 3 p 2 alusel XXX p-s 2 määratud kohustuse täitmise järgselt.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtueksperitiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmeid ei kogutud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata kätte anda: kahtlustatavale XXX.

Riina Bogens

XXX kinnitusel on ta kriminaalmenetluse lõpetamise ja määratud kohustusega nõus ning on määruse ja kohustuse täitmiseks vajalikud andmed kätte saanud.

XXX

kahtlustatav

Kriminaalmenetluse lõpetamise kohaldamisest võttis osa tõlk, keda hoiatati oma kohustuste täitmisest keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest Kars 318 ja 321 järgi.

(allkirjastatud digitaalselt)
Irina Ogurova
tõlk